

Part-A

ਨੋਟ: ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਚੁਣ ਕੇ ਦਿਓ/ਉੱਤਰ ਸ਼ੀਰਟ 'ਤੇ ਦਰਜ ਕਰੋ :

1. 'ਆਕ' ਪਿਛੇਤਰ ਲੱਗ ਕੇ ਬਣਨ ਵਾਲਾ ਸਹੀ ਸ਼ਬਦ ਚੁਣੋ :
 (a) ਤਰਾਕ
 (b) ਨਿਆਕ
 (c) ਬਲਿਆਕ
 (d) ਸ਼ਾਰਕ
2. 'ਨਿਰ' ਅਗੇਤਰ ਲੱਗ ਕੇ ਬਣਨ ਵਾਲਾ ਸਹੀ ਸ਼ਬਦ ਚੁਣੋ :
 (a) ਨਿਰਖ
 (b) ਨਿਰਜਲਾ
 (c) ਨਿਰਛਲ
 (d) ਨਿਰਨਾ
3. 'ਅ' ਅਗੇਤਰ ਲੱਗ ਕੇ ਬਣਨ ਵਾਲਾ ਸਹੀ ਸ਼ਬਦ ਚੁਣੋ :
 (a) ਅਸਤਬਲ
 (b) ਅਸਤਾਵਾ
 (c) ਅਸਤ
 (d) ਅਭੇਖ
4. ਵਿਆਕਰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਯੋਜਕ ਦੀਆਂ ਕਿੰਨੀਆਂ ਸ੍ਰੋਣੀਆਂ ਹਨ ?
 (a) ਦੈ
 (b) ਤਿੰਨ
 (c) ਚਾਰ
 (d) ਪੰਜ
5. ਸੁੱਧ ਸ਼ਬਦ-ਜੋੜ ਦਾ ਸਹੀ ਵਿਕਲਪ ਚੁਣੋ :
 (a) ਖਲੀਡਾ
 (b) ਖਲੀਡਾ
 (c) ਖਲੀਡਾ
 (d) ਖਲੀਡਾ
6. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਅੱਖਾਂ ਨਾਲ 'ਮੁਕਤਾ' ਲਗ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ?
 (a) a, ਅ
 (b) a, e
 (c) ਅ, e
 (d) |, \
7. 'ਡਾਕਟਰ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਲਿੰਗ ਬਦਲ ਕੇ ਬਣਨ ਵਾਲਾ ਉਹ ਸਹੀ ਸ਼ਬਦ ਚੁਣੋ, ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ 'ਲੇਡੀ ਡਾਕਟਰ' ਹੋਵੇ:
 (a) ਡਾਕਟਰਾਣੀ
 (b) ਡਾਕਟਰਨੀ
 (c) ਡਾਕਟਰੇ
 (d) ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ

8. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪੁਲਿੰਗ ਸ਼ਬਦ ਲਈ ਸਹੀ ਵਿਕਲਪ ਚੁਣੋ:
- ਖੱਚ
  - ਖਚਰ
  - ਖੱਚਰ
  - a ਅਤੇ c ਦੋਵੇਂ ਹੀ
9. 'ਗਰਮੀ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਵਚਨ ਬਦਲ ਕੇ ਬਣਨ ਵਾਲਾ ਉਹ ਸਹੀ ਸ਼ਬਦ ਚੁਣੋ; ਜਿਹੜਾ ਸਿਰਫ਼ 'ਗਰਮੀ ਦੀ ਰੁੱਤ' ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ :
- ਗਰਮੀਓਂ
  - ਗਰਮੀਖੇਰਾ
  - ਗਰਮੀਖੇਰੇ
  - ਗਰਮੀਆਂ
10. ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੇ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਲਿਖਦੇ ਸਮੇਂ ਉਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 'ਛੁੱਟ ਮਰੋੜੀ' ਵਿਸਰਾਮ ਚਿੰਨ੍ਹ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ? ਸਹੀ ਵਿਕਲਪ ਚੁਣੋ :
- ਵਿੱਚ
  - ਧੂਰਾ
  - ਹਨੇਰਾ
  - ਸਟੇਸ਼ਨ
11. 'ਬੱਚਾ ਤਰ ਖਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਬੱਚਾ ਦਰਿਆ ਵਿੱਚ ਤਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।' ਦੂਜੇ ਵਾਕ ਵਿੱਚ 'ਤਰ' ਕਿਹੜੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਸ਼ਬਦ ਹੈ ?
- ਕਿਰਿਆ
  - ਨਾਂਵ
  - ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ
  - ਕਿਰਿਆ-ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ
12. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ 'ਤਪਦਿਕ' ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟਾਉਣ ਵਾਲਾ ਸਹੀ ਵਿਕਲਪ ਚੁਣੋ:
- ਖੰਘਾਲ
  - ਖੰਘਾਰ
  - ਖੰਘ-ਤਾਪ
  - ਤਫਸੀਰ
13. ਸੁੱਧ ਵਾਕ ਚੁਣੋ:
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਸਫ਼ਾਈ ਕਰਕੇ ਸਕੂਲ ਨੂੰ ਸੋਜਾ ਦਿੱਤਾ
  - ਵਿਦਿਆਰਥਿਆਂ ਨੇ ਸਫ਼ਾਈ ਕਰਕੇ ਸਕੂਲ ਨੂੰ ਸਿਜਾ ਦਿੱਤਾ
  - ਵਿਦਿਆਰਥਿਆਂ ਨੇ ਸਫ਼ਾਈ ਕਰਕੇ ਸਕੂਲ ਨੂੰ ਸੁਜਾ ਦਿੱਤਾ
  - ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਸਫ਼ਾਈ ਕਰਕੇ ਸਕੂਲ ਨੂੰ ਸਜਾ ਦਿੱਤਾ
14. ਸਹੀ ਸ਼ਬਦ-ਜੋੜ ਚੁਣੋ :
- ਖੁਸ਼ਖਲਕ
  - ਖੁਸ਼ਖਲਕ
  - ਖੁਸ਼ਖਲਕ
  - ਖੁਸ਼ਖਲਕ
15. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਬਦ 'Crimson' ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟਾਉਂਦਾ ਹੈ?
- ਕਿਰਮਚੀ
  - ਕਿਰਕਰੀ
  - ਕਿਰਕ
  - ਕਿਰਚ

16. 'ਦਾਮਲ-ਖਾਰਜ ਕਲਰਕ' ਲਈ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਸ਼ਬਦ ਢੁਕਵਾਂ ਹੈ?
- (a) Mutation Clerk
  - (b) Parcel Clerk
  - (c) Admission Clerk
  - (d) Withdrawal Clerk
17. 'Superior Officer' ਲਈ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜਾ ਸ਼ਬਦ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
- (a) ਸਰਵੇਖਕ ਅਫਸਰ
  - (b) ਆਲੂ ਅਫਸਰ
  - (c) ਨਿਰਧਾਰਕ ਅਫਸਰ
  - (d) ਪੜਤਾਲੀਆ ਅਫਸਰ
18. ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੇ ਸ਼ਬਦ 'Physiologist' ਲਈ ਸੁੱਧ ਪੰਜਾਬੀ ਰੂਪ ਚੁਣੋ:
- (a) ਸਰੀਰਕ ਸਿਖਲਾਈ ਟ੍ਰੈਨਰ
  - (b) ਸਰੀਰਿਕ-ਕਿਰਿਆ-ਵਿਗਿਆਨੀ
  - (c) ਸਰੀਰਕ ਸਿਖਲਾਈ ਅਧਿਆਪਕ
  - (d) ਸਰੀਰਕ ਸਿਖਲਾਈ ਅਧਿਆਪਕਾ
19. ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ ਦਿਨ ਦੇ ਨਾਂ ਲਈ ਸੁੱਧ ਪੰਜਾਬੀ ਰੂਪ ਚੁਣੋ:
- (a) ਸੁੱਕਰਬਾਰ
  - (b) ਸੁੱਕਰਬਾਰ
  - (c) ਸੁੱਕਰਵਾਰ
  - (d) ਸੁੱਕਰਵਾਰ
20. ਦੇਸੀ ਮਹੀਨਾ 'ਹਾੜ' ਕਿਹੜੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਮਹੀਨੇ/ਮਹੀਨਿਆਂ ਸਮੇਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ?
- (a) ਮਈ
  - (b) ਜੂਨ-ਜੁਲਾਈ
  - (c) ਅਗਸਤ-ਸਤੰਬਰ
  - (d) ਅਕਤੂਬਰ
21. ਗੁਰਮੁਖੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਲਿਖੇ 'ਸਾਢੇ' ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਰੂਪ ਲਈ ਸਹੀ ਵਿਕਲਪ ਚੁਣੋ:
- (a) Three quarters
  - (b) One quarter More
  - (c) One half Less
  - (d) One half more
22. ਅੰਕ $8 \frac{3}{4}$ ਨੂੰ ਗੁਰਮੁਖੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਿਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ?
- (a) ਸਾਢੇ ਅੱਠ
  - (b) ਸਵਾ ਅੱਠ
  - (c) ਪੌਣੇ ਅੱਠ
  - (d) ਪੌਣੇ ਨੌ
23. '79' ਅੰਕ ਨੂੰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਲਿਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ?
- (a) ਉਣਾਨਵੇਂ
  - (b) ਉੱਛਤਰ
  - (c) ਉਣਾਸੀ
  - (d) ਉਣਾਹਠ

24. ਪੁਰਾਣੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਆਗੀਆ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ..... ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਸਾਮਲ ਹੋਏ । ਛੁਕਵਾਂ ਵਿਕਲਪ ਚੁਣੋ ਕੇ ਖਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰੋ ।
 (a) ਕੁੜੀ
 (b) ਮੁੰਡਾ
 (c) ਨੌਜਵਾਨ
 (d) ਬੁੱਢਾ
25. ਸੁਤੰਤਰ ਭਾਵਾਂਸ਼ ਨੂੰ ..... ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ । ਛੁਕਵਾਂ ਵਿਕਲਪ ਚੁਣੋ ਕੇ ਖਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰੋ ।
 (a) ਵਰਨ
 (b) ਧੁਨੀ
 (c) ਸ਼ਬਦ
 (d) ਵਾਕ
26. ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਾਕਾਂਸ਼ ਦੀਆਂ ਕਿੰਨੀਆਂ ਸ੍ਰੋਟੀਆਂ ਮੰਨੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ?
 (a) ਤਿੰਨ
 (b) ਚਾਰ
 (c) ਪੰਜ
 (d) ਅੱਠ
27. ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਅਤੇ ਮੁਗਲ ਫੌਜਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਚੱਪੜ-ਚਿੜੀ ਦੇ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਲੜਾਈ ਕਦੇ ਹੋਈ ?
 (a) 12 ਅਪ੍ਰੈਲ, 2010
 (b) 12 ਮਈ, 2010
 (c) 12 ਜੂਨ, 2010
 (d) 12 ਜੁਲਾਈ, 2010
28. ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਜਥਿਆਂ ਨੂੰ ਦੇ ਹਿੱਸਿਆਂ ਬੁੱਢਾ ਦਲ ਅਤੇ ਤਰੁਣਾ ਦਲ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਨੇ ਵੰਡਿਆ ?
 (a) ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ
 (b) ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ
 (c) ਨਵਾਬ ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ
 (d) ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਨਲੂਆ
29. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੀ, ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਮੁੰਡਿਆਂ ਤੇ ਕੁੜੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਇਕੱਠੇ ਖੇਡੀ ਜਾ ਸਕਣ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਬਾਲ ਲੋਕ-ਖੇਡ ਹੈ ?
 (a) ਲੱਦਿਆ ਉਠ
 (b) ਬਾਂਦਰ ਕਿੱਲਾ
 (c) ਖਾਨ ਘੋੜੀ
 (d) ਅੰਨ੍ਹ ਝੋਟਾ
30. ਛੰਦ ਪਰਾਗਾ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਰਚਨਾ ਵਿਧਾਨ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਸ੍ਰੋਟੀ ਦਾ ਛੰਦ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀਆਂ ..... ਤੁਕਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ । ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ-ਗੀਤ ਕਾਵਿ-ਰੂਪ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਛੁਕਵਾਂ ਵਿਕਲਪ ਚੁਣੋ ਕੇ ਖਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰੋ ।
 (a) ਦੇ
 (b) ਚਾਰ
 (c) ਛੇ
 (d) ਅੱਠ
31. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਬੰਦ ਰੂਪ ਵਿਧਾਨ ਵਾਲਾ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ-ਗੀਤ ਦਾ ਇੱਕ ਰੂਪ ਹੈ ?
 (a) ਮੁਹਾਵਰਾ
 (b) ਅਖਾਣ
 (c) ਦੋਹੜਾ
 (d) ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ ਹੀ

32. ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਖੇਡਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਪੁਰਾਤਨ ਲੋਕ-ਖੇਡ ਹੈ ?
- ਲਸੂੜਾ
  - ਰਸਭਰੀ
  - ਆਲੂਬੁਖਾਰਾ
  - ਲੁਗਾਠ
33. 'ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ' ਨੇ ਕਿੰਨੇ ਰਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਬਾਣੀ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕੀਤੀ ?
- 15
  - 17
  - 19
  - 30
34. 'ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ' ਦੀਆਂ ਵਾਰਾਂ ਕਿਸ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਹਨ ?
- ਬ੍ਰਾਹਮਿਕ ਵਿੱਚ
  - ਬ੍ਰਾਹਮਿਕ ਮਿਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ
  - ਲਹਿੰਦੀ ਵਿੱਚ
  - ਠੇਠ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ
35. 'ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ' ਦੀ ਕਿਹੜੀ ਰਚਨਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਅਰੰਭ ਵਿੱਚ ਹੀ ਦਰਜ ਹੈ ?
- ਪਹਰੇ
  - ਪਟੀ
  - ਸੁਚਜੀ
  - ਜਪੁ
36. ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ' ਦਾ ਜਨਮ ਕਿਹੜੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਹੋਇਆ ?
- ਕੀਰਤਪੁਰ
  - ਲਾਹੌਰ
  - ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਾਹਿਬ
  - ਸ੍ਰੀ ਅੰਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ
37. ਦਸ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਵਿੱਚੋਂ 'ਬਿਹਾਗੜਾ' ਰਾਗ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੇ ਕੀਤੀ ?
- ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ
  - ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ
  - ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ
  - ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ
38. ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ' ਕਿੰਨ੍ਹਵੇਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਸਖ਼ੂਤਰ ਹਨ ?
- ਚੰਥੇ
  - ਪੰਜਵੇਂ
  - ਛੇਵੇਂ
  - ਸੱਤਵੇਂ
39. ਜਿਵੇਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਨੂੰ ਬਾਣੀ ਲਿਖਣ ਦਾ ਕੰਮ ਸੌਂਪਿਆ ਸੀ, ਤਿਵੇਂ ਹੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਇਹ ਕਾਰਜ ..... ਜੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ?
- ਭਾਈ ਦਇਆ ਸਿੰਘ
  - ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ
  - ਭਾਈ ਨੰਦ ਲਾਲ
  - ਭਾਈ ਮਨੀ ਸਿੰਘ

40. ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਬਾਣੀ ਕਿਸ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਹੈ ?

- (a) ਹਿੰਦੀ
- (b) ਪੰਜਾਬੀ
- (c) ਫ਼ਾਰਸੀ
- (d) ਅਰਬੀ

41. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਵਿਕਲਪ 'ਅੰਸ' ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟਾਉਂਦਾ ਹੈ:

- (a) ਓਸ
- (b) ਪੌਡ ਦਾ ਸੋਲ੍ਹਵਾਂ ਹਿੱਸਾ
- (c) ਤ੍ਰੇਲ
- (d) ਪੌਡ ਦਾ ਚੌਬਾ ਹਿੱਸਾ

42. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਵਿਰੋਧੀ ਸ਼ਬਦ ਜੋੜਾ ਚੁਣੋ :

- (a) ਉਲਫਤ/ਪਿਆਰ
- (b) ਉਲਾਰ/ਝੁਕਿਆ
- (c) ਉਧਾ/ਚੁਸਤ
- (d) ਉਸਰ/ਕੱਲਰ

43. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸ਼ਬਦ 'ਸਰਚਣਾ' ਦਾ ਸਮਾਨਾਰਥਕ ਹੈ ?

- (a) ਪਰਚਣਾ
- (b) ਲੱਭਣਾ
- (c) ਡਰਾਉਣਾ
- (d) ਦੁਰਕਾਰਣਾ

44. ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਮੁਹਾਵਰਾ: 'ਚੋਲੇ ਚਿਣਗ ਹੋਣਾ' ਲਈ ਢੁਕਵਾਂ ਅਰਥ ਚੁਣੋ:

- (a) ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੋਸ਼ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਣਾ
- (b) ਸਦੀਵੀ ਝੱਤਰਾ
- (c) ਤਿਆਰ ਹੋਣਾ
- (d) ਖਿੜੇ ਹੋਏ ਹੋਣਾ

45. 'ਹਰ ਵੇਲੇ ਦੁਖੀ ਕਰਨਾ' ਅਰਥਾਂ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਨ ਲਈ ਹੇਠ ਦਿੱਤਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਮੁਹਾਵਰਾ ਵਰਤਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ?

- (a) ਤੋਪੇ ਉਧੇੜਨਾ
- (b) ਤੋਤੇ-ਚਸ਼ਮ ਹੋਣਾ
- (c) ਤੋੜੇ ਚੜ੍ਹਨਾ
- (d) ਤੋੜ ਤੋੜ ਖਾਣਾ

46. ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਮੁਹਾਵਰਾ: 'ਨੱਕ ਨਮੂਜ਼ ਰੱਖਣਾ' ਲਈ ਕਿਹੜਾ ਅਰਥ ਸਹੀ ਹੋਵੇਗਾ ?

- (a) ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵਧੀਕੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕ ਲੈਣਾ
- (b) ਧਰਮ ਦਾ ਖਿਆਲ ਰੱਖਣਾ
- (c) ਤਰਲੇ ਕਰਵਾਉਣਾ
- (d) ਤੋਬਾ ਕਰਨੀ

47. ਅਖਾਣ: 'ਖਾਵੇ ਬੱਕਰੀ ਵਾਂਗ, ਸੁੱਕੇ ਲੱਕੜੀ ਵਾਂਗ' ਕਿਹੜੇ ਮੌਕੇ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ?

- (a) ਉਦੋਂ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਬੰਦਾ ਆਪਣੀ ਕੰਜੂਸਾਂ ਵਾਲੀ ਹਰਕਤ ਉੱਤੇ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਨੂੰ ਸਿਆਣਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰੇ
- (b) ਉਦੋਂ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਰੱਜ ਕੇ ਖਾਣ ਮਗਰੋਂ ਫੇਰ ਖਾਣ ਦੀ ਰੁਚੀ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ
- (c) ਉਦੋਂ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਗੁਰੀਬ ਜਾਂ ਅਣ-ਸਰਦਾ ਆਦਮੀ ਫੋਕੀਆਂ ਫੂਟਾਂ ਮਾਰੇ ਉਦੋਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ
- (d) ਭਾਵ ਚੰਗੀਆਂ ਖੁਰਾਕ ਖਾਣ ਵਾਲਾ ਬੰਦਾ ਹੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ

48. ਜਦੋਂ ਪੱਲੇ ਪੈਸੇ ਨਾ ਹੋਣ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਲੋੜ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਉਦੋਂ ਉਹ ਸਸਤੇ ਮੁੱਲ ਵੀ ਮਹਿੰਗੀ ਜਾਪਦੀ ਹੈ ਤੇ ਜਦੋਂ ਲੋੜ ਹੋਵੇ ਉਹ ਮਹਿੰਗੇ ਮੁੱਲ ਵੀ ਸਸਤੀ ਜਾਪਦੀ ਹੈ' ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਲਈ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਅਖਾਣ ਵਰਤਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ?
- ਟੱਪਾ ਜਿਮੰ ਤੇ ਨਾਂ ਜਿਮੰਦਾਰ
  - ਟਕੇ ਸਹਿਆ ਮਹਿੰਗਾ ਤੇ ਰੂਪਏ ਸਹਿਆ ਸਸਤਾ
  - ਟਟੂਆ ਖਾ ਗਇਆ ਬਟੂਆ, ਫਿਰ ਟਟੂਏ ਦਾ ਟਟੂਆ
  - ਟਾਟ ਦੀ ਜੁੱਲੀ ਰੇਸ਼ਮ ਦਾ ਬਖੀਆ
49. ਜਿਸ ਮੌਕੇ ਅਖਾਣ: 'ਜੂਹਿਆਂ ਕੋਲੋਂ ਡਰੇ ਨਾਂ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ' ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਸੇ ਮੌਕੇ ਹੋਰ ਕਿਹੜਾ ਅਖਾਣ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ? ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਚੁਣੋ :
- ਜੂਹਿਆਂ ਕੋਲੋਂ ਡਰੇ ਤੇ ਲੱਠ-ਮਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਨਾਂ
  - ਚੱਲਾ ਪੁੱਟ ਕੇ ਖਾ ਜਾਏ, ਨਾਂ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ
  - ਜੂਹਿਆਂ ਦੇ ਡਰੋਂ ਘਰ ਨਹੀਂ ਛੱਡ ਦਈਦੇ
  - ਜੂਨੇ ਗੱਚ ਕਬਰ ਮੁਰਦਾ ਬੇਈਮਾਨ
50. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਅਗੋਤਰ ਲੱਗਣ ਨਾਲ 'ਦਲੀਲ' ਸ਼ਬਦ ਨਾਂਵ ਤੋਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ ਅਤੇ ਕਿਰਿਆ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ ਦੇਵੇਂ ਬਣ ਜਾਵੇਗਾ :
- ਬੇ
  - ਬਾ
  - ਨਿਰ
  - ਗੈਰ

Part-B

51. In photosynthesis reaction which of the following act as Photosensitizer?

- (a) H₂O
- (b) CO₂
- (c) Chlorophyll
- (d) Light

ਫੋਟੋਸਿਨਥੈਸਿਸ ਪ੍ਰਤੀਕ੍ਰਿਆ ਵਿੱਚ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਫੋਟੋਸੈਨੀਟਾਈਜ਼ਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ?

- (a) H₂O
- (b) CO₂
- (c) ਕਲੋਰੋਫਿਲ
- (d) ਲਾਈਟ

52. Identify the non-toxic and green solvent.

- (a) Liquified carbon dioxide
- (b) Benzene
- (c) Carbon tetrachloride
- (d) Toluene

ਗੈਰ-ਜ਼ਹਿਰੀਲੇ ਅਤੇ ਗਰੀਨ ਸੋਲਵੇਂਟ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰੋ।

- (a) ਲਿਕੀਫਾਈਡ ਕਾਰਬਨ ਡਾਈਆਕਸਾਈਡ
- (b) ਬੈਂਜੀਨ
- (c) ਕਾਰਬਨ ਟੈਟਰਾਕਲੋਰਾਈਡ
- (d) ਟੋਲੁਏਨ

53. What effect does temperature have on the half-life of a first-order reaction?

- (a) It increases
- (b) It decreases
- (c) It remains the same
- (d) Both increases as well as decrease

ਤਾਪਮਾਨ ਦਾ ਪਹਿਲੀ-ਕ੍ਰਮ ਪ੍ਰਤੀਕ੍ਰਿਆ ਦੇ ਅੱਧੇ ਜੀਵਨ 'ਤੇ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਂਦਾ ਹੈ?

- (a) ਇਹ ਵਧਦਾ ਹੈ
- (b) ਇਹ ਘਟਦਾ ਹੈ
- (c) ਇਹ ਉਹੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ
- (d) ਦੋਵੇਂ ਵਧਦੇ ਅਤੇ ਘਟਦੇ ਹਨ

54. Which of the following is the strongest oxidizing agent?

- (a) Pb²⁺
- (b) I₂
- (c) Ag⁺
- (d) Cu²⁺

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸਭ ਤੋਂ ਮਜ਼ਬੂਤ ਆਕਸੀਡਾਈਜ਼ਿੰਗ ਏਜੰਟ ਹੈ?

- (a) Pb²⁺
- (b) I₂
- (c) Ag⁺
- (d) Cu²⁺

55. How to reduce random error?

- (a) Take a greater number of readings by different observers.
- (b) Do statistical analysis on the readings obtained in Step (a).
- (c) Perform both (a) and (b)
- (d) None of the above

ਬੇਤਰਤੀਬੇ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਘਟਾਉਣਾ ਹੈ?

- (a) ਵੱਖ-ਵੱਖ ਨਿਰੀਖਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਰੀਡਿੰਗ ਲਈ
- (b) ਸਟੈਪ(a) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਰੀਡਿੰਗਾਂ 'ਤੇ ਅੰਕੜਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰੋ।
- (c) (a) ਅਤੇ (b) ਦੇਵੇਂ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰੋ
- (d) ਉਪਰੋਕਤ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

56. Which of the following is used as an indicator in the titration of a strong acid and a weak base?

- (a) Phenolphthalein
- (b) Methyl orange
- (c) Fluorescein
- (d) Thymol blue

ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਐਸਿਡ ਅਤੇ ਇੱਕ ਕਮਜ਼ੋਰ ਅਧਾਰ ਦੇ ਟਾਈਟਰੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੁਚਕ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

- (a) ਡੀਨੋਲਫ਼ੈਲੀਨ
- (b) ਮਿਥਾਇਲ ਔਰੰਜ਼
- (c) ਡਲੋਰਸੀਨ
- (d) ਥਾਈਮੋਲ ਬਲ੍ਯੂ

57. What is the Molarity of the solution containing 5 gm of NaOH in 450 ml solution ?

- (a) 0.278×10^{-3} M
- (b) 2.78M
- (c) 0.278 M
- (d) 2.78×10^{-3} M

450 ਮਿਲੀਲੀਟਰ ਪ੍ਰੋਲ ਵਿੱਚ 5 ਗ੍ਰਾਮ NaOH ਵਾਲੇ ਪ੍ਰੋਲ ਦੀ ਮੋਲਾਰਿਟੀ ਕੀ ਹੈ?

- (a) 0.278×10^{-3} M
- (b) 2.78M
- (c) 0.278 M
- (d) 2.78×10^{-3} M

58. The colour of the nano gold particles is _____

- (a) Yellow
- (b) Orange
- (c) Red
- (d) Variable

ਨੈਨੋ ਸੋਨੇ ਦੇ ਕਣਾਂ ਦਾ ਰੰਗ _____ ਹੈ

- (a) ਪੀਲਾ
- (b) ਸੰਤਰੀ
- (c) ਲਾਲ
- (d) ਵੇਰੀਏਬਲ

59. Vulcanization is the process related to

- (a) Stability of the nanomaterials
- (b) Elasticity and strength of rubber
- (c) Hardness of chemicals
- (d) Crystallinity of the solids

ਵਲਕੈਨੀਜ਼ਮੇਨ (Vulcanization) ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਹੈ

- (a) ਨੈਨੋਮੈਟਰੀਅਲ ਦੀ ਸਥਿਰਤਾ
- (b) ਰਬੜ ਦੀ ਲਚਕਤਾ ਅਤੇ ਤਾਕਤ
- (c) ਰਸਾਇਣਾਂ ਦੀ ਕਠੋਰਤਾ
- (d) ਠੋਸ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਕ੍ਰਿਸਟਲਿਨਿਟੀ

60. If liquids A and B form an ideal solution,

- (a) the entropy of mixing is zero
- (b) the free energy of mixing is zero
- (c) the free energy as well as the entropy of mixing are zero
- (d) the enthalpy of mixing is zero

ਜੇਕਰ ਤਰਲ A ਅਤੇ B ਇੱਕ ਆਦਰਸ਼ ਹੱਲ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ,

- (a) ਮਿਕਸਿੰਗ ਦੀ ਐਂਟਰੋਪੀ ਜ਼ੀਰੋ ਹੈ
- (b) ਮਿਕਸਿੰਗ ਦੀ ਫਰੀ ਉਰਜਾ ਜ਼ੀਰੋ ਹੈ
- (c) ਫਰੀ ਉਰਜਾ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਮਿਕਸਿੰਗ ਦੀ ਐਂਟਰੋਪੀ ਜ਼ੀਰੋ ਹਨ
- (d) ਮਿਕਸਿੰਗ ਦੀ ਐਂਥਲਪੀ ਜ਼ੀਰੋ ਹੈ

1. Which of the following inhibits DNA replication?

- (a) X-rays
- (b) Gamma rays
- (c) UV light
- (d) Cathode ray

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਡੀਐਨਏ ਪ੍ਰਤੀਕ੍ਰਿਤੀ ਨੂੰ ਰੋਕਦਾ ਹੈ?

- (a) ਐਕਸ-ਰੇ
- (b) ਗਾਮਾ ਕਿਰਨਾਂ
- (c) UV ਰੋਸ਼ਨੀ
- (d) ਕੈਖੋਡ ਕਿਰਨ

Which is a microbial insecticide?

- (a) *Brevibacterium*
- (b) *Polymixa*
- (c) *Bacillus thuringiensis*
- (d) *Sbtilis*

ਇੱਕ ਮਾਈਕਰੋਬਾਇਲ ਕੀਟਨਾਸ਼ਕ ਕੀ ਹੈ?

- (a) ਬ੍ਰੋਵਿਸ
- (b) ਪੈਲੀਮਿਕਸ
- (c) ਬੈਸੀਲਸ ਸੁਰਿੰਗੀਏਨਸਿਸ
- (d) *Sbtilis*

63. A third generation pesticide is

- (a) Pheromone
- (b) Weedicide
- (c) Juvenile hormone analogue
- (d) Sterilogastrone

ਇੱਕ ਤੀਜੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਕੀਟਨਾਸ਼ਕ ਹੈ

- (a) ਫੇਰੋਮੈਨ
- (b) ਨਦੀਨਨਾਸ਼ਕ
- (c) ਜੁਵੈਨੀਲ ਹਾਰਮੇਨ ਐਨਾਲਾਗ
- (d) ਸਟੀਰੀਲੋਗੈਸਟ੍ਰੋਨ

64. Nucleotides are made up of

- (a) Sugar + Nitrogenous base
- (b) Phosphoric acid + Nitrogenous base
- (c) Sugar + Phosphoric acid
- (d) Sugar + Nitrogenous base + Phosphoric acid

ਨਿਊਕਲੀਓਟਾਈਡਸ ਦੇ ਬਣੋ ਹੁੰਦੇ ਹਨ

- (a) ਸੂਗਰ + ਨਾਈਟ੍ਰੋਜਨ ਆਧਾਰ
- (b) ਫਾਸਫੋਰਿਕ ਐਸਿਡ + ਨਾਈਟ੍ਰੋਜਨ ਬੇਸ
- (c) ਸੂਗਰ + ਫਾਸਫੋਰਿਕ ਐਸਿਡ
- (d) ਸੂਗਰ + ਨਾਈਟ੍ਰੋਜਨਸ ਬੇਸ + ਫਾਸਫੋਰਿਕ ਐਸਿਡ

65. Which of the following is not example of disaccharide ?

- (a) Lactose
- (b) Maltose
- (c) Starch
- (d) Sucrose

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਡਿਸਕਚਾਰਾਈਡ ਦੀ ਉਦਾਹਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ?

- (a) ਲੈਕਟੋਜ਼
- (b) ਮਾਲਟੋਜ਼
- (c) ਸਟਾਰਚ
- (d) ਸੁਕਰੋਜ਼

66. Which of the following biomolecule cannot be used as energy source ?

- (a) Proteins
- (b) Vitamins
- (c) Carbohydrates
- (d) Lipids

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਬਾਇਓਮੋਲੀਕਿਊਲ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਉਰਜਾ ਸਰੋਤ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ?

- (a) ਪ੍ਰੋਟੀਨ
- (b) ਵਿਟਾਮਿਨ
- (c) ਕਾਰਬੋਹਾਈਡਰੇਟ
- (d) ਲਿਪਿਡਸ

57. Coliform group of bacteria includes all the bacilli that are
- Aerobic
  - Anaerobic
  - Aerobic, non-sporulating
  - Aerobic, gram negative, non-sporulating

ਬੈਕਟੀਰੀਆ ਦੇ ਕੋਲੀਫਾਰਮ ਸਮੂਹ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਬੇਸਿਲੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ

- ਐਰੋਬਿਕ
- ਐਨਾਏਰੋਬਿਕ
- ਐਰੋਬਿਕ, ਨੋਉਨ-ਸਪੇਰੂਲੋਟਿੰਗ
- ਐਰੋਬਿਕ, ਗ੍ਰਾਮ ਨੇਗਿਟਿਵ, ਨੋਉਨ-ਸਪੇਰੂਲੋਟਿੰਗ

58. Amino acids are building blocks of
- Polysaccharides
  - Fats
  - Proteins
  - Nucleic Acids

ਅਮੀਨੋ ਐਸਿਡ ਦੇ ਬਿਲਡਿੰਗ ਬਲਾਕ ਹਨ

- ਪੋਲੀਸਾਕਰਾਈਡਸ
- ਚਰਬੀ
- ਪ੍ਰੋਟੀਨ
- ਨਿਊਕਲੀਕ ਐਸਿਡ

59. Which of the following does not occur during binary fission in bacteria?
- Cell elongation
  - Cytokinesis
  - DNA duplication
  - Spindle formation

ਬੈਕਟੀਰੀਆ ਵਿੱਚ ਬਾਈਨਰੀ ਫਿਸ਼ਨ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ?

- ਸੈਲ ਐਲੋਂਗੇਸ਼ਨ
- ਸਾਇਟੋਕਿਨੇਸਿਸ
- ਡੀਅਨਏਡੂਪਲੀਕੇਸ਼ਨ
- ਸਪਿੰਡਲ ਬਣਨਾ

60. Which of the following does not belong in the category of electrochemical cells?
- Voltaic cell
  - Photovoltaic cell
  - Electrolytic cell
  - Fuel Cell

ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਇਲੈਕਟੋਕੈਮੀਕਲ ਸੈਲਾਂ ਦੀ ਸ੍ਰੋਟੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ?

- ਵੋਲਟੋਏਕ ਸੈਲ
- ਫੋਟੋਵੋਲਟੋਏਕ ਸੈਲ
- ਇਲੈਕਟੋਲਾਈਟਿਕ ਸੈਲ
- ਫੂਈਲ ਸੈਲ

71. Burning of CNG produces which of the gas in major quantity
 (a) CO
 (b) CO₂
 (c) CH₄
 (d) CFCs

ਸੀਐਨਜੀ ਨੂੰ ਸਾੜਨ ਨਾਲ ਕਿਹੜੀ ਗੈਸ ਵੱਡੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ

- (a) CO
 (b) CO₂
 (c) CH₄
 (d) CFC

72. In Y-shaped energy flow model, one arm represents herbivore and the other
 (a) Carnivore
 (b) Decomposer
 (c) Omnivore
 (d) Secondary

Y-ਆਕਾਰ ਦੇ ਉਤਪਾਤ ਪ੍ਰਵਾਹ ਮਾਡਲ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਬਾਂਹ ਜੜੀ-ਬੂਟੀਆਂ ਅਤੇ ਦੂਜੀ____ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ

- (a) ਮਾਸਾਹਾਰੀ
 (b) ਡੀਕੰਪੋਜ਼ਰ
 (c) ਓਮਨਿਵੋਰ
 (d) ਸੈਕੰਡਰੀ

73. What is the limit of noise in day time (6am-10am) in commercial areas:

- (a) 50 dB
 (b) 65 dB
 (c) 75 dB
 (d) 100 dB

ਵਪਾਰਕ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਨ ਦੇ ਸਮੇਂ (6am-10am) ਰੌਲੇ ਦੀ ਸੀਮਾ ਕੀ ਹੈ:

- (a) 50 dB
 (b) 65 dB
 (c) 75 dB
 (d) 100 dB

74. Association between Grazing cattle and insects is an example of

- (a) Ammensalism
 (b) Commensalism
 (c) Symbiosis
 (d) Predation

ਚਰਾਉਣ ਵਾਲੇ ਪਸੂਆਂ ਅਤੇ ਕੀਤੇ-ਮਕੌਤਿਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਬੰਧ ਇਸ ਦੀ ਇੱਕ ਉਦਾਹਰਣ ਹੈ

- (a) ਅਮੇਨਸਲਿਜ਼ਮ
 (b) ਕਮਨਸਲਵਾਦ
 (c) ਸਿੰਬਾਇਓਸਿਸ
 (d) ਪਰੀਡੇਸ਼ਨ

75. Thangi landslide occurred on which river ?

- (a) Sutluj
 (b) Chena
 (c) Ravii
 (d) Sota

ਕਿਸ ਨਦੀ 'ਤੇ ਥਾਂਗੀ ਜ਼ਮੀਨ ਖਿਸਕਣ ਹੋਈ ਸੀ?

- (a) ਸਤਲੁਜ
 (b) ਚੇਨਾਬ
 (c) ਰਾਵੀ
 (d) ਸੋਟਾ

76. Which gaseous material is used for the synthesis of methyl isocyanate?

- (a) Sevin
- (b) Chlorine
- (c) Argon
- (d) Phosgene

ਮਿਥਾਇਲ ਆਈਸੋਸਾਈਨੇਟ ਦੇ ਸਿਨਥੈਸਿਸ ਲਈ ਕਿਹੜੀ ਗੈਸੀ ਸਮੱਗਰੀ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ?

- (a) ਸੈਵਿਨ
- (b) ਕਲੋਰੀਨ
- (c) ਅਰਗਨ
- (d) ਫਾਸਜੀਨ

77. The flood situation is said to be "Unprecedented" when the water level of the river crosses

- (a) Touches the warning level but remains below danger level
- (b) Highest flood level (HFL)
- (c) Touches or crosses the danger level but remains 0.50m below the HFL
- (d) Below the HFL but still with the 0.50m of the HFL

ਹੜ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ "ਅੰਨਪ੍ਰੇਸੀਡੇਂਟ" ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਨਦੀ ਦੇ ਪਾਣੀ ਦਾ ਪੱਧਰ ਪਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

- (a) ਚੇਤਾਵਨੀ ਪੱਧਰ ਨੂੰ ਛੁਹਦਾ ਹੈ ਪਰ ਖਤਰੇ ਦੇ ਪੱਧਰ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ
- (b) ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਚੇ ਹੜ ਦਾ ਪੱਧਰ (HFL)
- (c) ਖਤਰੇ ਦੇ ਪੱਧਰ ਨੂੰ ਛੁਹਦਾ ਜਾਂ ਪਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਪਰ HFL ਤੋਂ 0.50m ਹੇਠਾਂ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ
- (d) HFL ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ HFL ਦੇ 0.50m ਨਾਲ

78. Which acid is synthesized, when in presence of natural sunlight and the level of Sulphur dioxide is (5-30 ppm) and relative humidity is about 32-90% ?

- (a) HCl
- (b) H₂SO₄
- (c) None
- (d) HNO₃

ਕੁਦਰਤੀ ਸੂਰਜ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਸਲਫਰ ਡਾਈਆਕਸਾਈਡ ਦਾ ਪੱਧਰ (5-30 ਪੀਪੀਐਮ) ਅਤੇ ਸਾਪੇਖਿਕ ਨਮੀ ਲਗਭਗ 32-90% ਹੋਣ 'ਤੇ ਕਿਹੜਾ ਐਸਿਡ ਸਿਨਥੈਟੀਸਾਈਜ਼ੇਡ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

- (a) HCl
- (b) H₂SO₄
- (c) ਕੋਈ ਨਹੀਂ
- (d) HNO₃

9. Which of the following gas is not considered as an air pollutant under both AQI and NAAQS, which one of the following is not an air pollutant criterion?

- (a) SO₂
- (b) CO
- (c) NO₂
- (d) CO₂

ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੀ ਗੈਸ ਨੂੰ AQI ਅਤੇ NAAQS ਦੇਵਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਵਾ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਕ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਇੱਕ ਹਵਾ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਕ ਮਾਪਦੰਡ ਨਹੀਂ ਹੈ?

- (a) SO₂
- (b) CO
- (c) NO₂
- (d) CO₂

80. A sound pressure of 1Pa is equivalent to a sound pressure level of .....decibels (dB).
 (a) 25
 (b) 50
 (c) 75
 (d) 94

1 Pa ਦਾ ਸਾਊਂਡ ਪਰੈਸ਼ਰ ..... ਡੈਸੀਬਲ (dB) ਦੇ ਸਾਊਂਡ ਪਰੈਸ਼ਰ ਦੇ ਪੱਧਰ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ।

- (a) 25
 (b) 50
 (c) 75
 (d) 94

81. "Convention on Migratory Species" is popularly known as:
 (a) Basel Convention
 (b) Minamata Convention
 (c) Bonn Convention
 (d) Convention on Biological Diversity

" ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਓਨ ਮਾਈਗਰੇਟਰੀ ਸਪੀਸੀਜ਼ " ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ...

- (a) ਬੇਸਲ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ
 (b) ਮਿਨਾਮਾਤਾ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ
 (c) ਬੋਨ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ
 (d) ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਓਨ ਬਿਓਲੋਜਿਕਲ ਡਾਈਵਰਸਿਟੀ

82. Ramsar convention deals with conservation of which of the following:
 (a) Wetlands of International Importance
 (b) Conservation of endangered deer
 (c) Coral reefs of international boundaries
 (d) Conservation of medicinal plants

ਰਾਮਸਰ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ:

- (a) ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮਹੱਤਤਾ ਵਾਲੀਆਂ ਵੈਟਲੈਂਡਜ਼
 (b) ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪਏ ਹਿਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਲ
 (c) ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਕੋਰਲ ਰੀਫਸ
 (d) ਚਿਕਿਤਸਕ ਪੌਦਿਆਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ

83. Which Act provide provisions for enforcing levy and collection of a tax on water consumed by Industries?

- (a) Water (Prevention and control of Pollution) Cess Act 1977
 (b) Public Liability Insurance Act 1991
 (c) Environment (Protection) Act 1986
 (d) Water (Prevention and control of Pollution) Act 1974

ਕਿਹੜਾ ਐਕਟ ਉਦਯੋਗਾਂ ਦੁਆਰਾ ਖਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਪਾਣੀ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਅਤੇ ਵਸੂਲੀ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ?

- (a) ਪਾਣੀ (ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਦੀ ਰੋਕਖਾਮ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ) ਸੈਸ ਐਕਟ 1977
 (b) ਪਬਲਿਕ ਲਿਆਬਿਲਿਟੀ ਬੀਮਾ ਐਕਟ 1991
 (c) ਵਾਤਾਵਰਨ (ਸੁਰੱਖਿਆ) ਐਕਟ 1986
 (d) ਜਲ (ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਦੀ ਰੋਕਖਾਮ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ) ਐਕਟ 1974

84. The initial target of the National Solar Mission was to install _____ of solar power by 2022:

- (a) 35 GW
- (b) 100 GW
- (c) 20 GW
- (d) 50 GW

ਨੈਸ਼ਨਲ ਸੌਲਰ ਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਟੀਚਾ 2022 ਤੱਕ ਸੂਰਜੀ ਊਰਜਾ ਦੀ _____ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨਾ ਸੀ:

- (a) 35 GW
- (b) 100 GW
- (c) 20 GW
- (d) 50 GW

85. What percentage of reduction in the global greenhouse gas emissions is needed by 2030, from 2010 levels, to keep global warming no more than 1.5°C ?

- (a) 35%
- (b) 45%
- (c) 65%
- (d) 70%

ਗਲੋਬਲ ਵਾਰਮਿੰਗ ਨੂੰ 1.5°C ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਰੱਖਣ ਲਈ, 2010 ਦੇ ਪੱਧਰ ਤੋਂ, 2030 ਤੱਕ ਗਲੋਬਲ ਗ੍ਰੀਨਹਾਊਸ ਗੈਸਾਂ ਦੇ ਨਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਕਮੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ?

- (a) 35%
- (b) 45%
- (c) 65%
- (d) 70%

86. What is the Venue of COP28?

- (a) India
- (b) Brazil
- (c) UAE
- (d) Australia

COP28 ਦਾ ਸਥਾਨ ਕੀ ਹੈ?

- (a) ਭਾਰਤ
- (b) ਬ੍ਰਾਜ਼ੀਲ
- (c) ਯੂ.ਏ.ਈ
- (d) ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ

7. Carbon credits can be created by

- (a) Capturing, Loaning and Storing emissions
- (b) Reducing, Capturing and Storing emissions
- (c) Emitting, Capturing and Storing emissions
- (d) Emitting, Capturing and Trading emissions

ਕਾਰਬਨ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਕਿਸ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ

- (a) ਕੈਪਚਰਿੰਗ, ਲੋਆਨਿੰਗ ਅਤੇ ਸਟੋਰਿੰਗ ਐਮਿਸ਼ਨਸ
- (b) ਰੈਡਕਿਊਰਿੰਗ, ਕੈਪਚਰਿੰਗ ਅਤੇ ਸਟੋਰਿੰਗ ਐਮਿਸ਼ਨਸ
- (c) ਐਮਿੱਟਿੰਗ, ਕੈਪਚਰਿੰਗ ਅਤੇ ਸਟੋਰਿੰਗ ਐਮਿਸ਼ਨਸ
- (d) ਐਮਿੱਟਿੰਗ ਕੈਪਚਰਿੰਗ ਅਤੇ ਟਰੇਡਿੰਗ ਐਮਿਸ਼ਨਸ

88. Under the principle of "common but differentiated responsibility and respective capabilities" the Kyoto protocol puts heavier burden on which of the following countries:

- (a) Poor
- (b) Underdeveloped
- (c) Developed
- (d) Developing

"ਆਮ ਪਰ ਵੱਖਰੀਆਂ ਜਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਮਰੱਥਾਵਾਂ" ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਉਂਟੇ ਪ੍ਰੋਟੋਕੋਲ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸ ਵੱਖਰੀ ਬੋਝ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ:

- (a) ਗਰੀਬ
- (b) ਅਵਿਕਸਿਤ
- (c) ਵਿਕਸਿਤ
- (d) ਵਿਕਾਸਸ਼ੀਲ

89. As per the Kigali Amendment under the Montreal Protocol which of the following gases should be phased down by 2050?

- (a) Carbofluorocarbons
- (b) Hydrofluorocarbons
- (c) Hydrocarbofluorocarbons
- (d) Ozone

ਮਾਂਟਰੀਅਲ(Montreal) ਪ੍ਰੋਟੋਕੋਲ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਗਾਲੀ ਸੋਧ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ 2050 ਤੱਕ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਗੈਸਾਂ ਨੂੰ ਪੜਾਅਵਾਰ ਘਟਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ?

- (a) ਕਾਰਬੋਫਲੋਰੋਕਾਰਬਨ
- (b) ਹਾਈਡ੍ਰੋਫਲੋਰੋਕਾਰਬਨ
- (c) ਹਾਈਡ੍ਰੋਕਾਰਬੋਫਲੋਰੋਕਾਰਬਨ
- (d) ਓਜੋਨ

90. The Kenyan government in July 2023 hosted the 59th session of which of the following organizations?

- (a) Intergovernmental Panel on Climate Change
- (b) Environment Protection Agency
- (c) Convention on Biological Diversity
- (d) International Union for Conservation of Nature

ਕੀਨੀਆ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਜੁਲਾਈ 2023 ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸ ਦੇ 59ਵੇਂ ਸੈਸ਼ਨ ਦੀ ਮੇਜ਼ਬਾਨੀ ਕੀਤੀ:

- (a) ਜਲਵਾਯੂ ਤਬਦੀਲੀ ਬਾਰੇ ਇੰਟਰਗੋਵਰਨਮੈਂਟਲ ਪੈਨਲ
- (b) ਵਾਤਾਵਰਣ ਸੁਰੱਖਿਆ ਏਜੰਸੀ
- (c) ਕਨਵੈਸ਼ਨ ਓਨ ਬਾਈਓਲੋਜਿਕਲ ਡੀਵੈਂਟਸਟੀ
- (d) ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਯੂਨੀਅਨ ਡੋਰ ਕੌਂਸਿਰਵਾਏਸ਼ਨ ਓਫ ਨੇਚਰ

91. Forest Conservation Act, 1980 {Section 3(B)} deals with

- (a) Cases in which offences are made by traders
- (b) Cases in which offences are made by Children
- (c) Cases in which offences are made by authorities
- (d) Cases in which offences are made by local people

ਜੰਗਲਾਤ ਸੰਭਾਲ ਐਕਟ, 1980 (ਸੈਕਸ਼ਨ 3(ਬੀ)) ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ

- (a) ਉਹ ਮਾਮਲੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਵਪਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਜੁਰਮ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ
- (b) ਉਹ ਕੇਸ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਜੁਰਮ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ
- (c) ਉਹ ਮਾਮਲੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਜੁਰਮ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ
- (d) ਉਹ ਮਾਮਲੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸਥਾਨਕ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜੁਰਮ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ

92. "Black buck" comes under which schedule of the "Wildlife Protection Act", 1972?
- Schedule I
  - Schedule II
  - Schedule III
  - Schedule IV

ਕਾਲਾ ਹਿਰਨ "ਵਾਈਲਡ ਪ੍ਰੋਟੈਕਸ਼ਨ ਐਕਟ", 1972 ਦੇ ਕਿਸ ਅਨੁਸੂਚੀ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦਾ ਹੈ?

- ਅਨੁਸੂਚੀ I
- ਅਨੁਸੂਚੀ II
- ਅਨੁਸੂਚੀ III
- ਅਨੁਸੂਚੀ IV

93. The committee which reviews the EIA and EMP reports of development project in Ministry of Environment, forest and Climate Change is called
- Project Assessment Committee
  - Expert Appraisal Committee
  - Project Evaluation Committee
  - Environment Clearance Committee

ਵਾਤਾਵਰਣ, ਜੰਗਲਾਤ ਅਤੇ ਜਲਵਾਯੂ ਪਰਿਵਰਤਨ ਮੰਤਰਾਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੀਆਂ EIA ਅਤੇ EMP ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

- ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਮੇਟੀ
- ਐਕਸਪਰਟ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਮੇਟੀ
- ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਮੇਟੀ
- ਵਾਤਾਵਰਨ ਕਲੀਅਰੈਂਸ ਕਮੇਟੀ

94. "Paryavaran Vahini Scheme" was launched in which year for "Environment Mass Awareness"
- 1998
  - 1992
  - 1988
  - 1978

ਪਰਿਆਵਰਨ ਵਾਹਿਨੀ ਸਕੀਮ" ਕਿਸ ਸਾਲ "ਵਾਤਾਵਰਨ ਜਨ ਜਾਗਰੂਕਤਾ" ਲਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

- 1998
- 1992
- 1988
- 1978

5. Court shall take cognizance of offense for the violation of Air Prevention and Control Pollution Act, 1981 if an individual files case by giving a notice to government of not less than:
- 15 Days
  - 60 Days
  - 90 Days
  - 120 Days

ਏਅਰ ਪਰੋਵੈਸ਼ਨਨ ਐਡ ਕੰਟੋਲ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਐਕਟ, 1981 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਲਈ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਨੋਟਿਸ ਲਵੇਗੀ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਕੇ ਕੋਸ ਦਾਇਰ ਕਰਦਾ ਹੈ:

- 15 ਦਿਨ
- 60 ਦਿਨ
- 90 ਦਿਨ
- 120 ਦਿਨ

96. Which of the following zones of "Biosphere reserve" is does not allow human activities ?
- Core Zone
  - Buffer Zone
  - Restoration Zone
  - Reclamation zone

"ਬਾਈਓਸਫੀਅਰ ਰਿਜ਼ਰਵ" ਦੇ ਹੇਠਲੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਖੇਤਰ ਮਨੁੱਖੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ?

- ਕੇਰਜ਼ੋਨ
- ਬਫਰਜ਼ੋਨ
- ਰੀਸਟੋਰੇਸ਼ਨਜ਼ੋਨ
- ਰੀਕਲੇਮੇਸ਼ਨਜ਼ੋਨ

97. "Project Tiger" deals with the conservation of which of the following:
- Panthera uncia
  - Panthera pardus
  - Acinonyx jubatus
  - Pantheratigeris

"ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਟਾਈਗਰ" ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ:

- ਪਾਂਥੇਰਾ ਅੰਚਿਆ
- ਪਰਡਸ
- ਐਸੀਨੋਨਿਕਸ ਜੁਬਾਟਸ
- ਪੈਂਥਰੇਟਾਈਗਰਿਸ

98. Which of the following is considered as "Hope Spot" of India ?
- Andaman and Nicobar Islands
  - Western ghat
  - North-East
  - Kashmir

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦਾ "ਹੋਪ ਸਪੇਟ" ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

- ਅੰਡੇਮਾਨ ਅਤੇ ਨਿਕੋਬਾਰ ਟਾਪੂ
- ਪੱਛਮੀ ਘਾਟ
- ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬ
- ਕਸ਼ਮੀਰ

99. When industry with 'Red' category is to be established, it is necessary to have public hearing or inquiry under the procedure called as:
- Environmental Litigation
  - Environment Management System
  - Environmental Impact Assessment
  - Environmental Health Monitoring

ਜਦੋਂ 'ਰੈਂਡ' ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਾਲਾ ਉਦਯੋਗ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਨਤਕ ਸੁਣਵਾਈ ਪੁੱਛਿਗਿੱਛ ਹੋਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ:

- ਵਾਤਾਵਰਣ ਸੰਬੰਧੀ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ
- ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀ
- ਵਾਤਾਵਰਨ ਪ੍ਰਭਾਵ ਮੁਲਾਕਣ
- ਵਾਤਾਵਰਨ ਸਿਹਤ ਨਿਗਰਾਨੀ

100. The article 48A of the Indian Constitution (Directive Principles of State Policy for Environmental Protection) was inducted in 1976 after the

- (a) 42nd amendment
- (b) 40th amendment
- (c) 29th amendment
- (d) 15th amendment

ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 48 ਏ (ਡਿਰੈਕਟਿਵ ਪਿੰਸੀਪਲੇਸ ਆਫ ਸਟੇਟ ਪਾਲਿਸੀ ਫੋਰ ਐਨਵਾਯਰਨਮੈਂਟਲ ਪ੍ਰੋਟੈਕਸ਼ਨ) ਨੂੰ 1976

ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

- (a) 42ਵੀਂ ਅਮੈਂਡਮੈਂਟ
- (b) 40ਵੀਂ ਅਮੈਂਡਮੈਂਟ
- (c) 29ਵੀਂ ਅਮੈਂਡਮੈਂਟ
- (d) 15ਵੀਂ ਅਮੈਂਡਮੈਂਟ

101. The variance of a constant 'x' is:

- (a) 0
- (b) x
- (c) x/2
- (d) 1

ਇੱਕ ਕੌਸਟੈਂਟ 'x' ਦਾ ਵਰੀਅਂਸ ਹੈ:

- (a) 0
- (b) x
- (c) x/2
- (d) 1

102. If the standard deviation of a set of observations is 4, and each observation is divided by 4, then the standard deviation of the new observations is

- (a) 16
- (b) 4
- (c) 2
- (d) 1

ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਸਮੂਹ ਦੇ ਉਬੇਹਸਰਵੇਸ਼ਨਸ ਦਾ ਸਟੈਂਡਰਡ ਡੇਵਿਆਸ਼ਨ 4 ਹੈ, ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਉਬੇਹਸਰਵੇਸ਼ਨ ਨੂੰ 4 ਨਾਲ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਨਵੇਂ ਉਬੇਹਸਰਵੇਸ਼ਨਸ ਦਾ ਸਟੈਂਡਰਡ ਡੇਵਿਆਸ਼ਨ _____ ਹੈ।

- (a) 16
- (b) 4
- (c) 2
- (d) 1

03. Imagine you have a cube, and you want to determine its density (ρ). You measure its mass (m) and the length of its sides (a). Now, if your measurements have a maximum error of 3% for mass and 2% for length, what's the maximum error you could make when measuring the density ($\rho = m/a^3$)

- (a) 1%
- (b) 5%
- (c) 9%
- (d) 6%

ਕਲਪਨਾ ਕਰੋ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਇੱਕ ਘਣ ਹੈ, ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਇਸਦੀ ਘਣਤਾ (ρ) ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ। ਤੁਸੀਂ ਇਸਦੇ ਪੁੰਜ (m) ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਪਾਸਿਆਂ ਦੀ ਲੰਬਾਈ (a) ਨੂੰ ਮਾਪਦੇ ਹੋ। ਹੁਣ, ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਡੇ ਮਾਪਾਂ ਵਿੱਚ ਪੁੰਜ ਲਈ 3% ਅਤੇ ਲੰਬਾਈ ਲਈ 2% ਦੀ ਵੱਧ ਤੋਂ

- (a) 1%
- (b) 5%
- (c) 9%
- (d) 6%

104. The mean of 5 observations is 3 and variance is 2. If three of the five observations are 1, 3, 5, find the other two :
- 6 and 0
  - 3 and 3
  - 2 and 4
  - 1 and 5

5 ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦਾ ਮੱਧਮਾਨ 3 ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਭਿੰਨਤਾ 2 ਹੈ। ਜੇਕਰ ਪੰਜ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਤਿੰਨ 1, 3, 5 ਹਨ, ਤਾਂ ਬਾਕੀ ਦੇ ਲੱਭੇ:

- 6 ਅਤੇ 0
- 3 ਅਤੇ 3
- 2 ਅਤੇ 4
- 1 ਅਤੇ 5

105. In an asymmetric distribution, if the mean and median of the distribution are 270 and 220 respectively then the mode of the data is
- 120
  - 220
  - 280
  - 370

ਇੱਕ ਅਸਮਿਤ ਵੰਡ ਵਿੱਚ, ਜੇਕਰ ਵੰਡ ਦਾ ਮੀਨ ਅਤੇ ਮੱਧਮਾਨ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 270 ਅਤੇ 220 ਹਨ, ਤਾਂ ਡੇਟਾ ਦਾ ਮੋਡ ਹੈ

- 120
- 220
- 280
- 370

106. Find the mean, median, and mode of the given set of data: 3, 6, 12, 17, 12, 14, 6, 8, 12, and 10.
- 10, 11, 10
  - 10, 12, 11
  - 10, 12, 10
  - 10, 11, 12

ਡੇਟਾ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸੈਟ ਦਾ mean, median, and mode ਲੱਭੇ: 3, 6, 12, 17, 12, 14, 6, 8, 12, ਅਤੇ 10.

- 10, 11, 10
- 10, 12, 11
- 10, 12, 10
- 10, 11, 12

107. A man bought 20 cows for ₹ 2,00,000/- . If the average cost of 12 cows is ₹12,500/-, what will be the average cost of the remaining cows?

- ₹9,500/-
- ₹ 6,250/-
- ₹ 9,250/-
- ₹ 6,500/-

ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਨੇ 2,00,000/- ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ 20 ਗਾਵਾਂ ਖਰੀਦੀਆਂ। ਜੇਕਰ 12 ਗਾਵਾਂ ਦੀ ਔਸਤ ਕੀਮਤ ₹12,500/- ਹੈ, ਤਾਂ ਬਾਕੀ ਗਾਵਾਂ ਦੀ ਔਸਤ ਕੀਮਤ ਕਿੰਨੀ ਹੋਵੇਗੀ?

- ₹9,500/-
- ₹ 6,250/-
- ₹ 9,250/-
- ₹ 6,500/-

08. The arithmetic mean of the scores of a group of students in a test was 52. The brightest 20% of them secured a mean score of 80 and the dullest 25%, a mean score of 31. The mean score of remaining 55% is

- (a) 54.16%
- (b) 45.23%
- (c) 50.31%
- (d) 51.36%

ਇੱਕ ਟੈਸਟ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਇੱਕ ਸਮੂਹ ਦੇ ਅੰਕ ਗਣਿਤ ਦਾ ਔਸਤ ਅੰਕ 52 ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਹੁਸ਼ਿਆਰ 20% ਨੇ 80 ਦਾ ਔਸਤ ਸਕੇਰ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਘੱਟ 25%, 31 ਦਾ ਔਸਤ ਸਕੇਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ। ਬਾਬੀ 55% ਦਾ ਔਸਤ ਸਕੇਰ ਹੈ।

- (a) 54.16%
- (b) 45.23%
- (c) 50.31%
- (d) 51.36%

09. In a positively skewed distribution, how do the mean, median and mode compare?

- (a) Mean > Median > Mode
- (b) Mode > Median > Mean
- (c) Median > Mean > Mode
- (d) Mean = Median = Mode

ਇੱਕ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਤਿੱਖੀ ਵੰਡ ਵਿੱਚ, ਮੀਨ, ਮੱਧਮਾਨ ਅਤੇ ਮੋਡ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ?

- (a) Mean > Median > Mode
- (b) Mode > Median > Mean
- (c) Median > Mean > Mode
- (d) Mean = Median = Mode

10. The sum of the deviations about the mean is always:

- (a) Negative
- (b) Zero
- (c) Standard Deviation
- (d) Positive

ਮੱਧਮਾਨ ਬਾਰੇ ਡੇਵਿਅਸ਼ਨ ਦਾ ਜੋੜ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ:

- (a) ਨਕਾਰਾਤਮਕ
- (b) ਜ਼ੀਰੋ
- (c) ਸਟੈਂਡਰਡ ਡੇਵਿਅਸ਼ਨ
- (d) ਸਕਾਰਾਤਮਕ

11. The parameter _____ is determined by measuring the dissolved oxygen used by micro-organisms during the biochemical oxidation of organic matter in 5 days at 20°C.

- (a) BOD₅
- (b) COD
- (c) TOC
- (d) ThOD

ਪੈਰਾਮੀਟਰ _____ ਨੂੰ 20°C 'ਤੇ 5 ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਜੈਵਿਕ ਪਦਾਰਥ ਦੇ ਬਾਇਓਕੈਮੀਕਲ ਆਕਸੀਕਰਨ ਦੌਰਾਨ ਸੂਖਮ-ਜੀਵਾਣੂਆਂ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੀ ਗਈ ਘੁਲਣ ਵਾਲੀ ਆਕਸੀਜਨ ਨੂੰ ਮਾਪ ਕੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

- (a) BOD₅
- (b) COD
- (c) TOC
- (d) ThOD

112. With the change of temperature, the solubility of oxygen is described by :

- (a) It decreases with increase in temperature
- (b) It increases with increase in temperature
- (c) It decreases with decrease in temperature
- (d) It does not depend on temperature

ਤਾਪਮਾਨ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਨਾਲ, ਆਕਸੀਜਨ ਦੀ ਪੁਲਣਸ਼ੀਲਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ:

- (a) ਤਾਪਮਾਨ ਵਧਣ ਨਾਲ ਇਹ ਘਟਦਾ ਹੈ
- (b) ਇਹ ਤਾਪਮਾਨ ਵਧਣ ਨਾਲ ਵਧਦਾ ਹੈ
- (c) ਤਾਪਮਾਨ ਘਟਣ ਨਾਲ ਇਹ ਘਟਦਾ ਹੈ
- (d) ਇਹ ਤਾਪਮਾਨ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ

113. In determining the COD in water which statement is true ?

- (a) Waste water is oxidized using sodium
- (b) Waste water is oxidized using dichromate
- (c) Waste water is oxidized using bromine
- (d) Waste water is oxidized using oxygen

ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਸੀਓਡੀ (COD) ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜਾ ਕਥਨ ਸੱਚ ਹੈ?

- (a) ਗੰਢੇ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਮੋਡੀਅਮ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਆਕਸੀਡਾਈਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
- (b) ਗੰਢੇ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਡਾਇਕ੍ਰੋਮੇਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਆਕਸੀਡਾਈਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
- (c) ਗੰਢੇ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਬਰੋਮਿਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਆਕਸੀਡਾਈਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
- (d) ਗੰਢੇ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਆਕਸੀਜਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਆਕਸੀਡਾਈਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

114. Which of the following is not a type of electromagnetic radiation Spectroscopy?

- (a) Gamma ray spectroscopy
- (b) X ray spectroscopy
- (c) Nuclear magnetic resonance
- (d) Acoustic spectroscopy

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਮੈਗਨੈਟਿਕ ਰੇਡੀਏਸ਼ਨ ਸਪੈਕਟ੍ਰੋਸਕੋਪੀ ਦੀ ਕਿਸਮ ਨਹੀਂ ਹੈ?

- (a) ਗਾਮਾ ਰੇ ਸਪੈਕਟ੍ਰੋਸਕੋਪੀ
- (b) ਐਕਸ-ਰੇ ਸਪੈਕਟ੍ਰੋਸਕੋਪੀ
- (c) ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਚੁੰਬਕੀ ਗੁੰਜ (resonance)
- (d) ਅਕਾਊਸਟਿਕ(Acoustic) ਸਪੈਕਟ੍ਰੋਸਕੋਪੀ

115. In chromatography the elution from column

- (a) Components with greatest affinity elute first
- (b) Components with least affinity elute first
- (c) Components elute in a random manner
- (d) Components elute according to their concentration in the mixture

ਕ੍ਰੋਮੈਟੋਗ੍ਰਾਫੀ ਵਿੱਚ ਕਾਲਮ ਤੋਂ ਨਿਕਾਸ

- (a) ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਸਾਂਝ ਵਾਲੇ ਕੰਪੋਨੈਟ ਪਹਿਲਾਂ ਅਲੋਪ ਹੁੰਦੇ ਹਨ
- (b) ਸਭ ਤੋਂ ਘੱਟ ਏਫੀਨਿਟੀ ਵਾਲੇ ਕੰਪੋਨੈਟ ਪਹਿਲਾਂ ਐਲੂ ਅਲੋਪ ਹੁੰਦੇ ਹਨ
- (c) ਕੰਪੋਨੈਟਸ ਬੇਤਰਤੀਬੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਲੋਪ ਹੁੰਦੇ ਹਨ
- (d) ਮਿਸ਼ਰਣ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਗਾੜਾਪਣ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਭਾਗਾਂ ਦਾ ਨਿਕਾਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ

16. In Gas chromatography, which of the following detectors has high sensitivity to all organic compounds?

- (a) bolometer detector
- (b) Thermionic emission detector
- (c) Flame ionization detector
- (d) Photomultiplier tube detector

ਗੈਸ ਕ੍ਰੋਮੈਟੋਗ੍ਰਾਫੀ ਵਿੱਚ, ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਡਿਟੈਕਟਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਸਾਰੇ ਜੈਵਿਕ(organic) ਮਿਸ਼ਨਾਂ ਲਈ ਉੱਚ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲਤਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ?

- (a) ਬੋਲੋਮੀਟਰ ਡਿਟੈਕਟਰ
- (b) ਥਰਮਿਏਨਿਕ ਐਮੀਸ਼ਨ ਡਿਟੈਕਟਰ
- (c) ਫਲੇਮ ਆਇਨਾਈਜ਼ਨ ਡਿਟੈਕਟਰ
- (d) ਫੋਟੋਮਲਟੀਪਲੇਅਰ ਟਿਊਬ ਡਿਟੈਕਟਰ

17. Which of the following molecule will show absorption in the infrared region?

- (a) Nitrogen
- (b) Hydrogen
- (c) Methane
- (d) Argon

ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਅਣੂ ਇਨਫਰਾਰੋਡ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਮਾਈ (absorption) ਦਰਸਾਏਗਾ?

- (a) ਨਾਈਟ੍ਰੋਜਨ
- (b) ਹਾਈਡ੍ਰੋਜਨ
- (c) ਮੀਥਾਨ
- (d) ਅਰਗਨ

18. What happens when a spin $\frac{1}{2}$ nucleus is placed in a magnetic field and irradiated at the Larmor frequency?

- (a) The nucleus spins faster
- (b) The nucleus stop spinning
- (c) The frequency of precession of the nucleus changes
- (d) Transitions are excited between spin energy levels.

ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਸਪਿਨ $\frac{1}{2}$ ਨਿਊਕਲੀਅਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਚੁੰਬਕੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲਾਰਮੋਰ ਬਾਰੰਬਾਰਤਾ 'ਤੇ ਕਿਰਨੀਕਰਨ(magnetic) ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

- (a) ਨਿਊਕਲੀਅਸ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਘੁੰਮਦਾ ਹੈ
- (b) ਨਿਊਕਲੀਅਸ ਘੁੰਮਣਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ
- (c) ਨਿਊਕਲੀਅਸ ਦੇ ਪਰਿਵਰਤਨ ਦੀ ਬਾਰੰਬਾਰਤਾ
- (d) ਪਰਿਵਰਤਨ (transitions) ਸਪਿੱਨ ਉਰਜਾ ਪੱਧਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

19. In Atomic Absorption Spectroscopy, the source of radiation is :

- (a) Tungsten lamp
- (b) Mercury arc lamp
- (c) Hydrogen discharge lamp
- (d) Hollow cathode lamp

ਪਰਮਾਣੂ ਸਮਾਈ ਸਪੈਕਟ੍ਰੋਸਕੋਪੀ ਵਿੱਚ, ਰੇਡੀਏਸ਼ਨ ਦਾ ਸਰੋਤ ਹੈ:

- (a) ਟੰਗਸਟਨ ਲੈਂਪ
- (b) ਮਰਕਰੀ ਆਰਕ ਲੈਂਪ
- (c) ਹਾਈਡ੍ਰੋਜਨ ਡਿਸਚਾਰਜ ਲੈਂਪ
- (d) ਖੋਲਾ ਕੈਥੋਡ ਲੈਂਪ

120. Instrument used in determining the quantity of heavy metal contamination in water is

- (a) Liquid Chromatography Mass Spectrometer
- (b) Solid Chromatography Mass Spectrometer
- (c) Gas Chromatography Mass Spectrometer
- (d) Inductively coupled Mass Spectrometer

ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਭਾਰੀ ਧਾਰੂ ਦੇ ਗੰਦਰੀ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਸਾਧਨ ਹੈ

- (a) ਤਰਲ ਕ੍ਰੋਮੈਟੋਗ੍ਰਾਫੀ ਮਾਸ ਸਪੈਕਟਰੋਮੀਟਰ
- (b) ਠੋਸ ਕ੍ਰੋਮੈਟੋਗ੍ਰਾਫੀ ਮਾਸ ਸਪੈਕਟਰੋਮੀਟਰ
- (c) ਗੈਸ ਕ੍ਰੋਮੈਟੋਗ੍ਰਾਫੀ ਮਾਸ ਸਪੈਕਟਰੋਮੀਟਰ
- (d) ਪ੍ਰੋਬ ਤੌਰ (Inductively) ਤੇ ਜੋੜਿਆ ਪੁੰਜ ਸਪੈਕਟਰੋਮੀਟਰ

121. In a row of girls, If X who is 10th from the left and Y who is 9th from the right, interchange their positions, then X becomes 15th from the left. How many girls are there in the row?

ਕੁੜੀਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਕਤਾਰ ਵਿੱਚ, ਜੇਕਰ X ਜੋ ਖੱਬੇ ਤੋਂ 10ਵਾਂ ਹੈ ਅਤੇ Y ਜੋ ਸੱਜੇ ਤੋਂ 9ਵਾਂ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਬਦਲਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ X ਖੱਬੇ ਤੋਂ 15ਵਾਂ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਤਾਰ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਹਨ?

- (a) 23
- (b) 31
- (c) 27
- (d) 28

122. If all the vowels are dropped from the below arrangement which of the following will be the twelfth from the left end of the arrangement?

ਜੇਕਰ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਪ੍ਰਕੰਧ ਵਿੱਚੋਂ ਸਾਰੇ ਸਵਰਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਪ੍ਰਕੰਧ ਦੇ ਖੱਬੇ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਬਾਕੁਵਾਂ ਹੋਵੇਗਾ?

A E C B % 7 D \$ E B 5 C ? 3 D E 9 @ 2 #
 (a) 3 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 X

A E I O U

- (e) D
- (d) 9

123. In which country Olympics 2024 will be held?

- (a) Paris, France
- (b) Milan, Italy
- (c) Los Angeles, U.S
- (d) Tokyo, Japan

ਓਲੰਪਿਕ ਖੇਡਾਂ 2024 ਕਿਸ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਹੋਣਗੀਆਂ?

- (a) ਪੈਰਿਸ, ਫਰਾਂਸ
- (b) ਮਿਲਾਨ, ਇਟਲੀ
- (c) ਲਾਸ ਏਂਜਲਸ, ਯੂ.ਐਸ
- (d) ਟੋਕੀਓ, ਜਾਪਾਨ

124. ISRO launched _____ satellite on 1st January 2024.

- (a) Chandrayaan-3
- (b) Aditya-L1 spacecraft
- (c) COSMOS 2573
- (d) XPoSat

ਇਸਰੋ ਨੇ 1 ਜਨਵਰੀ 2024 ਨੂੰ _____ ਉਪਗ੍ਰਹਿ ਲਾਂਚ ਕੀਤਾ

- (a) ਚੰਦਰਯਾਨ-3
- (b) ਆਦਿਤਿਆ-L1 ਪੁਲਾੜ ਯਾਨ
- (c) COSMOS 2573
- (d) XPoSat

25. The study of insects is known as
 ਕੀੜੇ-ਮਕੌਦਿਆਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
 (a) Entomology
 (b) Petrology
 (c) Botany
 (d) Anthropology
26. 'Goldman Award' is given for outstanding contribution in which of the following fields
 (a) Population Control
 (b) Popularization of Science
 (c) Conservation of Energy
 (d) Protection of environment
- 'ਗੋਲਡਮੈਨ ਅਵਾਰਡ' ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਯੋਗਦਾਨ ਲਈ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
 (a) ਆਬਾਦੀ ਕੰਟਰੋਲ
 (b) ਵਿਗਿਆਨ ਦੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ
 (c) ਉਰਜਾ ਦੀ ਸੰਭਾਲ
 (d) ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ
27. Which of the following countries won women's Hockey in Asian Champions Trophy 2023?
 (a) India
 (b) Japan
 (c) China
 (d) South Korea
- ਏਸ਼ੀਅਨ ਚੈਪੀਅਨਜ਼ ਟਰਾਫ਼ੀ 2023 ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸ ਨੇ ਮਹਿਲਾ ਹਾਕੀ ਜਿੱਤੀ?
 (a) ਭਾਰਤ
 (b) ਜਪਾਨ
 (c) ਚੀਨ
 (d) ਦੱਖਣ ਕੋਰੀਆ
28. Arrange these words in alphabetical order and tick the one that comes last
 ਇਹਨਾਂ ਸਥਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵਰਣਮਾਲਾ ਦੇ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕਰੋ ਅਤੇ ਜੋ ਆਖਰੀ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਉਸ ਉੱਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਲਗਾਓ
 ✓ 1. Abandon   ② Actuate   3. Accumulate   4. Acquit   5. Achieve
 (a) Actuate
 (b) Accumulate
 (c) Acquit
 (d) Achieve
29. If South-East becomes North, North-East becomes West and so on. What will West become?
 (a) North-East
 (b) North-West
 (c) South-East
 (d) South-West
- ਜੇਕਰ ਦੱਖਣ-ਪੂਰਬ ਉੱਤਰ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬ ਪੱਛਮ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੱਛਮ ਕੀ ਬਣੇਗਾ?
 (a) ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬ
 (b) ਉੱਤਰ ਪੱਛਮ
 (c) ਦੱਖਣ-ਪੂਰਬ
 (d) ਦੱਖਣ-ਪੱਛਮ

130. Find the missing alphabet in the given sequence?

ਦਿੱਤੇ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਗੁੰਮ ਹੋਏ ਵਰਣਮਾਲਾ ਨੂੰ ਲੱਭੋ?

W, S, O, ?, G, C

- (a) I
- (b) K
- (c) H
- (d) J

131. What is the value of x in the following equation?

ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਸਮੀਕਰਨ ਵਿੱਚ x ਦਾ ਮੁੱਲ ਕੀ ਹੈ?

$$16^{2.5} \times 16^x = 16^7$$

- (a) 3.9
- (b) 4.5
- (c) 3.7
- (d) 4.1

132. What is $7 + 7 \div 7 + 7 \times 7 - 7 = ?$

- (a) 0
- (b) 42
- (c) 50
- (d) 57

133. If "#" means "subtraction", "&" means "division", "@" means "addition" and "%" means "multiplication" then

ਜੇਕਰ "#" ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ "ਘਟਾਓ", "&" ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ "ਭਾਗ", "@" ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ "ਜੋੜ" ਅਤੇ "%" ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ "ਗੁਣ" ਤਾਂ

$$516 \& 6 \# 11 @ 50 \% 4 = ?$$

- (a) 210
- (b) 274
- (c) 250
- (d) 275

134. Which Indian state was the first to have a woman chief minister?

- (a) Uttar Pradesh
- (b) Madhya Pradesh
- (c) Sikkim
- (d) Arunachal Pradesh

ਭਾਰਤ ਦਾ ਕਿਹੜੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਮਹਿਲਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸੀ?

- (a) ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼
- (b) ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼
- (c) ਸਿੱਕਮ
- (d) ਅਰੁਣਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼

135. 'Kaziranga national park' is situated in which state

- (a) Rajasthan
- (b) Gujarat
- (c) Himachal Pradesh
- (d) Assam

'ਕਾਜ਼ੀਰੰਗਾ' ਨੈਸ਼ਨਲ ਪਾਰਕ ਕਿਸ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਹੈ?

- (a) ਰਾਜਸਥਾਨ
- (b) ਗੁਜਰਾਤ
- (c) ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼
- (d) ਅਸਾਮ

136. In a certain language code, DIAMOND is coded as VQYMKLV. How is CRUELTY coded?
 ਇੱਕ ਖਸ਼ ਭਾਸ਼ਾ ਕੋਡ ਵਿੱਚ, DIAMOND ਨੂੰ VQYMKLV ਵਜੋਂ ਕੋਡ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। CRUELTY ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਕੋਡ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
- WHFVMFB
  - XIFVMFB
  - WHEUNFA
  - None of the above
137. In the following series, what number should come next?
 ਅੱਗੇ ਦਿੱਤੀ ਲੜੀ ਵਿੱਚ, ਅੱਗੇ ਕਿਹੜਾ ਨੰਬਰ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ?
- 52, 51, 53, 52, 54, 53, ...
- 52
  - 54
  - 55
  - 56
138. Which word does not belong with the others?
 ਕਿਹੜਾ ਸ਼ਬਦ ਦੁਜਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਹੈ?
- Bud
  - Tulip
  - Daisy
  - Jasmine
139. In the following question, select the related word from the given alternatives?
 Careful is to cautious as boastful is to
 ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ, ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ?
- ਸਾਵਧਾਨ ਹੇਣਾ ਸਾਵਧਾਨ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਸ਼ੇਖੀ ਮਾਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ
- joyful
  - humble
  - arrogant
  - suspicious
40. Present age of X is 48 years. 7 years hence, ages of X and Y will be in ratio 5 : 6. What is the present age (in years) of Y?
 X ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਉਮਰ 48 ਸਾਲ ਹੈ। 7 ਸਾਲ ਬਾਅਦ, X ਅਤੇ Y ਦੀ ਉਮਰ ਅਨੁਪਾਤ 5 : 6 ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗੀ। Y ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਉਮਰ (ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ) ਕੀ ਹੈ?
- 60
  - 62
  - 54
  - 59
41. Fill in the blank to make the sentence grammatically correct in the following question:
 All the winners _____ prizes tomorrow.
- will be given
  - will given
  - will be giving
  - will have given
42. Fill in the blank to make the sentence grammatically correct in the following question:
 English _____ all over the world.
- speaks
  - is speak
  - is speaking
  - is spoken

143. Which of the phrases given below the sentence should replace the phrase printed in bold type to make it grammatically correct?

The **women** to who I sold my car was a cheat.

- (a) to whom I sell
- (b) to who I sell
- (c) who was sold to
- (d) to whom I sold

Choose a word from the following options that has the same meaning as the word given below in following two questions:

144. Restrain

- (a) Prevent
- (b) Incite
- (c) Liberate
- (d) Unleash

145. Vigilant

- (a) Careless
- (b) Cautious
- (c) Negligent
- (d) Distracted

146. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹੜੀ ਸੁਰ ਵਿੱਚ ਉਚਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

ਘਰ, ਭਰ, ਭਲਾ,

- (a) ਨੀਵੀਂ ਸੁਰ
- (b) ਪੱਧਰੀ ਸੁਰ
- (c) ਉੱਚੀ ਸੁਰ
- (d) ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ

147. ਕੰਠੀ ਨਾਸਕੀ ਪੁਨੀ ਕਿਹੜੀ ਹੈ?

- (a) ਮ
- (b) ਝ
- (c) ਵ
- (d) ਕ

148. ਦਾ, ਦੇ, ਦੀ, ਨੂੰ, ਨੇ, ਨਾਲ, ਰਾਹੀਂ _____ ਦੀਆਂ ਉਦਾਹਰਣਾ ਹਨ

- (a) ਯੋਜਕ
- (b) ਸੰਬੰਧਕ
- (c) ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ
- (d) ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

149. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਕਿਸ ਉਪ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਹਨ?

ਹਮੇ, ਥਮੇ, ਗੈਲ-ਗੈਲ, ਦੇਖਣੇ, ਥਾਨੂੰ, ਆਲਾ, ਇਸਮਾਂ

- (a) ਮਾਝੀ
- (b) ਮਲਵਈ
- (c) ਦੁਆਬੀ
- (d) ਪੁਆਪੀ

150. ਪਾਸ਼ਵਿਕ ਵਿਅੰਜਨ ਕਿਹੜਾ ਹੈ?:

- (a) ਝ
- (b) ਲ
- (c) ਰ
- (d) ਫ